

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése, ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltelek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 4 ft.
 Fél évre . . . . . 2 ft.
 Negyed évre . . . . . 1 ft.
 Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye

Az élet nemtői.

Midőn, egy régi monda szerint, az aranykor eltűnt a föld színéről, kárpótlásul az istenek két jól tevő nemtőt küldtek: a reményt és emlékezetet. E két nemtő kíséri az embereket az életen át; a fiatal években a remény, az aggkorban az emlékezet, sőt néha együtt mind a kettő. Az ember ritkán érzi magát boldogul a jelenben; egy csep fájdalom mindig elhomályosítja tekintetét, de az emlékezet és remény erőt adnak neki és vigasztalják.

Midőn a fiatal teremtés az első fájdalomt érzi, midőn első ízben szenvedte át a hatalmas hullámzó élet oceanján a dübörgő vihart, kétségbe kellene esnie fájdalomában, sőt azt nem is bírná el, ha az egyik nemtő — a remény nem jelentkeznék. Ez égi lény halkkal közeledik az emberhez az élet tavaszán, akkor, mikor az utolsó horgony is eltört, midőn kétségbeesetten magára marad. Semmi segítség, semmi menekvés, semmi szeretet; de a jövő komor képleteitől körülvéve, végre megpillantja a reményt, ereje ismét visszatér, fiatal szelleme fölébred s a remény tüze megmelegíti a gyöngülő tagokat. Ki téged bír, remény még akkor is dús-gazdag, ha mindent elveszített s csak az szegény és boldogtalan, kitől távozol! Mennyit vigasztaltál, mennyit mentettél meg haláltól és romlástól! Enyhített az ember fájdalmát és örömet csepegtetsz szívébe!

A fiatalság mulik, az aggkor, közeledik:

akkor a másik nemtő lebeg az ember körül — az emlékezet. Ez képezi földi paradicsomát. A szegény is boldognak érzi magát, ha a múltban él gondolataival és érzelmeivel; gazdag, mert a fiatalság bűvös országa ismét megjelen előtte, újra megijed, még egyszer átéli a virágzás aranykorát és a bájos tündér — az emlékezet — oldalán újra bejárja az illatos tavaszkertet. De mily szomorú, boldogtalan lenne élete ha az emlékezet eleje nem varázsolhatná a múltat!

Legyetek áldva remény és emlékezet, ne forduljatok el a küzdő emberektől, ne hagyjátok magukra az élet viharában, vigasztaljátok, hogy ne esüggedjenek!

Kérelem a t. közönséghez.

A Budapestre szóló levelezéseket a hiányos címzés miatt még mindig nem lehet a kellő gyorsasággal kézbesíteni, mert a czimírásban a t. közönség többnyire csak az utcát és a házszámot tünteti ki, holott ha a közigazgatási kerületet és lehetőleg az emelet, ajtószámot is feljegyeznék, a levelezések kézbesítését meggyorsítaná és a postai közegek teendőit is megkönnyítené.

Az utazó postai alkalmazottak — ugyanis — a Budapestre érkező mozgó- és kalauzpostákkal közvetített összes levelezéseket már átközben közigazgatási kerületek szerint rendezik oly czélból, hogy a kézbesítéssel foglalkozó székesfővárosi postahivatalok a rendezett levelezéseket a közigazga-

lási kerületekben alakított levélhordói kerületek szerint gyorsan cimoszthatassák.

Ha a levelek címzése hiányos, az utazó postai alkalmazottak, nemkülönben a kézbesítő postahivatalok feladatukat a kellő időre megoldani nem képesek és emélfogva kellő időre a levelek sem kézbesíthetők.

Újból felkérem tehát a t. közönséget, hogy saját érdekében a levelezések gyorsabb kézbesíthetése s a postai alkalmazottak amugy is terhes szolgálatának megkönnyítése végett a Budapestre szóló levelezések czimírátában az utca és házszám mellett a közigazgatási kerületet (I—X-ig) és lehetőleg az emelet és ajtószámot is kiírni sziveskedjék.

Budapest, 1896. május hó 28-án.

Dürr, s. k.

A közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság június havi ülését dr. gróf Jankovich László főispán ömeltőségének elnöke alatt f. hó 15-én tartotta.

Az alispáni havi jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

Az államépítészeti hivatalnak jelentése a csáktornya-vidéki hidak megvizsgálásáról s azok állapotáról előterjesztvén, a jelentés kiadása mellett a vármegye alispánja felhívta, hogy a szükséges munkák fogantatásai iránt saját hatáskörében intézkedjék.

Az alsó lendvai járásban eltávozás foly-

TÁRCZA.

Azt mondjátok . . .

*Azt mondjátok hileg vagyok.
 Nem tudok felmelegedni.
 Jég hegyektől, kit láttatok
 Fellángolni, lelkesülni?*

*Társaságom kerültek
 Mintha kellne tőlem félni
 Csoda hát, ha elzárkózok,
 Iparkodok zordan élni?*

*Ha azonban módot nyújtok
 Szivem szerint beszélhetni,
 Akkor lesz hozzá fogotok,
 Jellememet megítélni!*

Rédei Lajos.

Hogy tett szert feleségre.

Elbeszélés: Rédei Lajostól.

(Folyt. és vége.)

De csodálatos módon oly ezüst csengésű nevelés követte kérelmemet, a melyet eddig az én jó háziasszonyommal soha sem tapasztaltam s hogy meggyőződjem a valóságról, felnyitám szememet.

De mi ez? Zakatolva rohan velem a vasút vonata; elképedve nézek magam körül — egy második osztályú kocsiiban ülök, velem szemben egy csoda szép, még egyre mosolygó barna lény.

A nyitott ablakon beömlő hús reggeli levegő kábultságomból magamhoz térített. Házikabát és posztó cipőben hajadon-fővel ültem a vasuti kocsiiban, mely bennünket feltartóztatlanul tova vitt.

Gépiesen kezembe vettem a házi kabátom rojftját és azon gondolkodtam, hogy fejtem meg a rejtély titkát. Lassan visszatükröződött emlékezetemben a tegnapi mulatság. De hát mikép történhetett az én ide jóvátelem? Anyira magamon kívül valék, hogy szándékom és akaratom ellenére a vonatra szálltam — és ily öltözetben?! Hisz ez teljes lehetetlen! És mi czélja volna utazásomnak?

Ekkor jött a kalauz jegyeket vizsgálni. »Az ön jegye pénztárjában van«, mondá. Nem akartam, hogy észre vegyék, miszerint nem tudom, vajjon hogy és miként, miért és hova utazom, mert áttellenes szomszédnóm kutató szép szemmel részvevőleg figyelt rajtam, a házikabátos doktoron.

A lehetőségig elfogulatlanul kérdém a kalauztól: »melyik a legközelebbi állomás?« N., mondá a kalauz, fél óra múlva K.-ban lesz ön.»

K.-ban az Isten szent szerelmére! Mit tegyek én K.-ban? Egy távoli rokonomon kívül, a kivel ismeretséget kötni nem is óhajtok, egyetlen élő lényt sem ismerek: hogy is lehettem oly örült, ily öltözetben K.-ba utazni?

»Ön valószínűleg mindig kényelmesen szeret utazni?« kérdé az én szép áttellenes utitársam mellett ülő öreg ur.

»Mindenesetre« válaszolám hidegen, a lehetőségig kényelmesen szeretek utazni.»

Hogy kényelmetlen helyzetemet palástoljam, teljes gondtalansággal kötöttem meg házi kabátom zsinorját és rojtjával játszadoztam.

E közben a kalauz visszaérkezvén, rá kényeszerítém őt, hogy a vasuti kocsiba érkezésem körülményeit elmondja.

Elcinte — miután meg volt vesztegetve — nem akart kötélnék állani; csak erős ostromlásomra engedett és halk hangon elmondá az eseményt.

Ily módon tudtam meg — a mit már te is kitalálhattál — hogy az én három jó barátom, felhasználva borközi állapotomból bekövetkezett mély álmodat, kocsiira, onnan a vasuti coupéba emeltek, K.-ig megváltották jegyemet és tárczámba elegendő utiköltséget tevén, a kalauznak azon utasítást adták, hogy semmi szín alatt se árulja el a körülményeket, melyek az én akaratlan utazásomat előidézték, mert ez által a tréfa füstbe menne.

Elképzelheted haragomat és hogy mennyire földühösített barátaim rossz tréfája és azon rendkívüli körülmény, hogy neveltséges állapotomnak egy nő személye is tanuja lett.

Habár, miként te is tudod, soha sem érdekődtem a gyöngédebb nem iránt, sőt minden nőhöz egyaránt közömbös valék, mindazonáltal elvihetőn lett volna reám nézve azon tudat, hogy egy nő neveltséges állapotom mulatott.

tán megüresedett egy járási utibizottsági állásra a közigazgatási bizottság Szabó Döme pörzsombati lakost választotta meg.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint személyesen tárgyalta Z.-Mihályfa érdekeltiségeivel az ottani áll. segélyezett községi iskola államosítása ügyében. Volt Pakodon és Zalabéren. Meglátogatta a teskándi r. k. iskolát. Megjelent Gellénházán. Szőke Kálmán murakereszturi tanítónak a helyszínén kézbesítette a miniszter 50 frt jutalmát. Meglátogatta a légrádi zárdaiskolát, r. k. fiúiskolát, az ág. ev. és izr. iskolát. Jelen volt a D. K. E. igazgató választmányi ülésén. Ugyancsak személyesen értesítette Alsó-Domboru előjáróságát az ottani fiúiskola államosításának a zágrábi érsek elfoglalt álláspontja miatt bekövetkezett új stadiumáról.

A vizi-szent-györgyi iskolai alapvagyon ügye további adatok beszerzése céljából a kir. tanfelügyelőnek kiadatik.

Az arvaszéki helyettes elnök jelentése szerint a fogalmazó karnál április végén hátralék volt 6.292. május hónapban beérkezett 3.356 s így elintézés alá került 9.648 ügydarab; ebből május hónapban elintézték 1.902 dbot s így május végén hátralékban maradt 7.746 drb. Az irodánál április végén hátralékban volt 384. május hónapban leírás végett kiadott 1.885 s így elintézés alá került 2.269 ügydarab; ebből május hónapban leírtak és expedáltak 1.986 dbot s így május végén hátralékban maradt 283 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint május hónapban befolyt adóban a megye területén 235.823 frt 63 kr. Május végén a vármegye területén a hátralék: 1.438.463 frt 01 kr. egyenes adóban. 93.499 frt 59 1/2 kr. hadmentességi díjban, 2.096.904 frt 55 kr. szőlődézmaváltságban, 342.844 frt 14 kr. bélyeg illetékben, 4.901 frt 53 1/2 kr. illeték egyenértékben, 87.848 frt 45 1/2 kr.

Pedig ekkor nagyon nevelésnek találhatta szép átellesem!

A mitől azonban leginkább tartottam nem következett be; a gnyos és kárörvendő arckifejezés helyett, az igaz részvét meleg sugarait látam szememben és ez a tekintet engem annyira meghatott, hogy szavakban ki sem fejezhetem. Azt csak az képes megítélni, a ki tehetetlenül, miként én, házikabát és posztó cipőben önkéntelenül utazik.

Helyzetem mérlegelve, csak hamar tisztában voltam a további teendőkre nézve és beengedtem a sors változhatlan akaratába.

Mihelyt K.-ba érkezünk, nagyon természetesen a nagy tömeg távozása után a legközelebbi szállodába hajtottam és egy ruhatárból szalonképes öltönyt rendeltem.

Az igaz, hogy pénzkészletem nem fedezte e kiadást, és így bár nehéz szívvel elhatároztam, hogy a viszonyok ily állásban, ismeretlen nagybátyám szivességét veszem igénybe és megpumpolom.

Elhatározásomat nyomban tett követta; egy levél kíséretében, melyben rendkívüli helyzetemet eseteletem, a szálloda bérszolgáját nagybátyámhoz küldöttem.

Nyugtalanág és erős felindulás közben vártam kiküldöttem visszaérkezett; az azonban a kért kölcsönrel csak hamar vissza jöven, egyben nagybátyám szives meghívását is meghozta.

Egy óra múlva, a legújabb szalon ruhában, nagybátyám előszobája ajtaján kopogtam; de ki írja le kellemes meglepetésemet, midőn nagybátyámban, a velem utazó öreg urat és az ő kedves leányában pedig átelleses utitársamat ismertem fel.

»Nos, mit beszéljek még? Rózsa az aranyos leányka nőm lett s én vagyok a legboldogabb ember a világon.« »És tette hozzá, a szobába ép visszatért Rózsa asszony, pezsgőt ivott ő már azóta többször, de tőlem elrabolni nem engedtem.

fogyasztási és italadókban, 14.081 frt 80 1/2 kr. italmérési illetékben, vagyis összesen 4.078.543 frt 09 kr.

Zalamegyei jegyzők közgyűlése.

Zalamegye községi és körjegyzők egy-lete évi rendes közgyűlést f. hó 22-én délelőtt 10 órakor tartotta meg Csáktornyan a Szeiverth-féle nagyvendéglőben; amely közgyűlésen jelen voltak: Kabdebo István közgyűlésen jelen voltak: Kabdebo István csopaki, Baranyay Kálmán alsó-lendvai, Neusidler József gulácsi, Scholcz Károly z.-sztl.-gróthi, Vuicskics Ignác ságodi, Török Kálmán bagonyai, Forintos Titus dobronoki, Laruszkai István belieazi, Jelinek László F.-mihályfalvai, Ungár Adolf dráva-csányi, Kollarics Imre mura-siklósi, Grész László csáktornyai, Kisfaludy Gyula hodosáni, Vizmathy Sándor mura-csányi, Kornfeind Nándor dráva-vásárhelyi, Koltay László habóti, Plichta Béla vizi-szt.-györgyi, Koltai Lajos z.-sztl.-mihályi, Kovács Gyula légrádi, Hajgató Lajos szemenei, Bichler Dénes zalabéri, Kohonyai Elek zala-mihályfalvi, Krauthacker József stridói, Kámán Lajos tót-szt.-mártoni, Bellecz Ede mura-szt.-mártoni, Kollai Lajos bottornyai, Verbancsics Nándor mura- királyi, Mráz Nándor draskoveczy és Hadrovics Elek alsó-lendvai jegyzők Novák László stridói aljegyző, Barokkó Miklós, Takács Imre és Hegedűs János segédjegyzők mint tagok.

Tekint. Kolbenschlag Béla csáktornyai főszt.-bíró, Szalay József sz.-bíró és Fráz Tamás csáktornyai városi pénztárnok mint vendégek.

A közgyűlést Kabdebo István egyleti elnök, hosszabb s az együletet érdeklő beszéd kíséretében megnyitván, üdvözölte a szép számmal megjelent tagokat ama óhajának adott kifejezést, hogy bár minden közgyűlésen ha már nem nagyobb; de legalább ilyen szép számmal jelenjenek meg a tagok.

Mely után előterjesztette kimerítő elnöki jelentését, amit a gyűlés többször megszakított helyeslés és éljenzéssel helyeslő tudomásával vett.

Ezután a tárgysorozatát egyeb tételei kerültek tárgyalás alá; amelyek legérdekesebbje s legfontosbika az egyleti szabályok módosítása volt, amelyet az annak módosítására kiküldött bizottság előadója Lohonyai Elek terjesztett a közgyűlés elé. Az alapszabály módosítási tervezet tárgyalása nagyon érdekes vitát provokált, amelyben a a tagok nagy része jelentkezett szólásra s tette meg szakszerű proposícióját. Mignem azt több elvi és stilaris módosítás után a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A program többi tételei is nagyon behatóan és igen szakszerűleg tárgyaltattak, s a gyűlés egész menete a jegyzői kar alaposága, szakszerűsége és léteérdekeit szíven hordó életrevalóságáról tett tanúságot, csak az ár, hogy a vármegye 100-át jóval meghaladó jegyzői legnagyobb része idegenkedik a gyűléseken való megjelenéstől, pedig de nagy szüksége volna a közigazgatás e nagyon fontos tényezőinek a minél nagyobb számú tömörülése és egyöntetű s őszhangzatos működésére nemcsak a közigazgatás, hanem saját érdekükben is, addig amíg majd késő nem lesz.

A gyűlés utolsó tárgya a tisztai kar és választmány; valamint két bizottságnak a megválasztása volt. A választások egyhangulag eszközöltettek.

És pedig megválasztattak:

Elnöknek: Neusidler József gulácsi jegyző

I. alelnöknek: Hajgató L. szemenei jegyző II.

Baranyai Kálmán alsó-lendvai

Jegyzőnek: Kovács Gyula légrádi

I. aljegyzőnek: Verbancsics N. m.-királyi

II. Koltay László habóti

a jegyző szigorló bizottságba. Neusidler József gulácsi, Scholcz Károly z.-sztl.-gróthi és Vuicskics Ignác ságodi jegyző. A nyugdíjkezelő bizottságba; Molnár István szepetki, Zohonya Elek z.-mihályfalvi és Bichler Dénes zalabéri jegyzők. Ezenkívül minden járásból 2—2 választmányi tag.

A választás megtörténte után Neusidler József utjonnan megválasztott elnök ugy maga valamint tisztviselő társai nevében a nekik előlegezett szép bizalmat megköszönve s a kartársak támogatását kérve a közgyűlést bezárta.

Ez impozáns közgyűlést délután 2 órakor Szeivert Antal vendéglőjében társas ebéd követte, amelyen az összes jegyzők és segédjegyzők azonkívül Kolbenschlag Béla főszt.-bíró és Szalay József szbíró urak is részt vettek.

Amely alkalommal az izléses ételek, jó italok és Sárközi híres zenekarának szabatos játéka csakhamar jó kedvre hangolta a 4 órai erős munkába kifáradt közigazgatás napzámóit; amely hangulat egyre fokozódva csak a késő délutáni órákban kezdett oszladozni a társaság ama tudatban meg erősödve, hogy az összetartás és együtt működés a boldogulhatás megteremtője.

Az ebéd alatt felköszöntött mondta, Neusidler József a királyra, Kovács Gyula Kolbenschlag Béla főszt.-bíró és Szalay József szbíróra, Lohonya Elek a volt tisztikarra, Koltay Lajos az új tisztikarra stb.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Csertán Károly** Zalavármegye alispánja e hó 22-én Csáktornyára érkezett, ahol a szolgabírói hivatalban s a városházán tartott rendes vizsgálatot. Alispán ur 24-én a perlaki járásba utazott.

— **Tiszteletbeli tagjává** választotta a Stridón székelő Muraköz Hegyvidéki Olvasókör Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelőt és Kolbenschlag Béla főszt.-bíró, kiknek meleghangú levél kíséretében hozták tudomásukra a közgyűlés határozatát.

— **Schwarz Mór dr.-t**, a helybeli izr. hitközség rabbijának fiát e héten Turóczt.-Mártonban Turócsmegye főrabbiává választották meg.

— **Dr. Mandel Pál**, az alsó-lendvai választókerület orsz. képviselője valamennyi kerületben alkalmazott tanítót és segédlekként saját költségén Budapestre, a kiállítás megtekintésére viszi fel.

— **Orvos-választás.** A perlaki körorvosi állásra egyhangulag dr. Szabó Zsigmond gyakorló orvos választott meg.

— **Hivatal vizsgálat.** Miként rendes levelezőnk írja f. hó 24-én Csertán Károly alispán ur váratlanul megjelent Perlakon s ott a főszt.-bírói hivatal behatóan megvizsgálván a tapasztalt rend és az ügyek gyors elintézése felett, teljes megelégedését kifejezte.

— **Eskütétel.** F. évi május 3-án megválasztott stridói körorvos Feldmann Fülöp június 15-én állását elfoglalta, az esküt 20-án tette le, Kolbenschlag Béla főszt.-bíró ur előtt Stridón.

— **Jegyzői gyűlés Stridón.** A csáktornyai járás jegyzői kara közös elhatározás folytán minden hónapban más-más körjegyzőségben

gyűlést tart, hogy tapasztalataikat bővítsék, dolgaikat megbeszéljék, és nehéz és terhes hivatalusknak könnyebben megfelelhessenek. Első gyűlésüket Stridón kezdték meg. Jelen voltak: Kornfeind dráva-vásárhelyi, Ungár dráva-esányi, Plichta vízi-szt.-györgyi, Kollay bottornyai, Kollarics mura-síklósi, Bellecz szt.-mártoni, Larnzák beliczai, Krautlaker és Novák stridói jegyzők.

— **Stridón** június 20-án aljegyző választás volt. Három pályáztak: Novák László, Gazdag Ádám, Simon Ferencz. Ez utóbbi választás előtt visszalépett. Az előbbi kettő jelöltet kik közül Novák László választott meg.

— **A perlaki önk** tűzoltó-egylet 1896. évi június hó 5-én Gáspárich Vincze dráva-örsi (Ottok) vendéglőjében nyári táncmulatságot rendez. Beléptidj: személyenkint 1 korona. Kezdeté d. u. 4 órakor. Felülfizetés köszönettel fogadtatnak. Egyenruhában megjelenő tűzoltók belépődíjat nem fizetnek.

— **Az alsó-domborui önk** tűzoltó-egylet saját pénztára javára folyó hó 28-án a dráva-közi Liget-ben saját és egy cigányzenekar közreműködésével nyári táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenkint 50 kr., páronkint 80 kr. Felülfizetés köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Tüvézsz.** Folyó hó 17-én fél 12 órakor éjjel tűz ütött ki Alsó-Mihályovecen, mely Márkovics János házat elhamvasztotta. Mint értesülünk a ház boszúból lett felgyújtva. Nagyobb szerencsétlenség nem történt, mert a nép ügyessége és szorgalmas munkássága nem engedte a veszély tovább terjedését.

— **Sárközy Sándor** jóhirű helybeli zenekara ma vasárnap, hangversenyt rendez a Baumhack-féle kerthelyiségben, melyre a n. é. közönség figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **Esküvő.** F. hó 25-én vezette oltárhoz a csáktornyai izr. imaházban Spiczor Samu kükküdsi (Somogym.) kereskedő Stein Mór helybeli lakos kedves leányát Nelli kisaszszonyt.

— **Gyászhir.** Mint részvétellel értesülünk Fink Antal helybeli kereskedő 32 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A fiatal kereskedő temetése e hó 25-én a közönségen élénk részvéte mellett ment végbe. A béke angyala örökdjék a korán elhunyt ifjú ember porhüvelyei felett!

— **„Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató”,** a fő-és székváros, valamint a kiállítás területét írásban és képből hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató Budapest térképével van ellátva s czélszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredéves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetességeit és látványosságait, megjelöli az irányokat, melyeken kérdézősködés nélkül eligazodhatik, szóval birtokosának kellemes és szórakoztató töltése leand. Ára 50 kr. kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

— **Köszönetnyilvánítás.** Alólírott hálás szívvvel mondok köszönetet a csáktornyai polgároknak, hogy betegséggemben kegyes adományokkal rajtam segíteni szívesek voltak! Mig élek, nem fogom elfelejteni jószágukat. Különösen fogadják köszönetemet Fürst Károly czipész ur, aki az adományokat gyűjteni szíveskedett. Tiszteletteljesen: Marinovics I.

— Fischel Fülöp (Strausz Sándor) nyomdai üzlete részére egy **tanuló** felvétetik. 3—4 közép vagy polgári iskolát végzett ifjak előnyben részesülnek.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik felejthetetlen szeretett testvérünk illetőleg sógorunk

Fink Antal

elhunyta alkalmával a temetésen személyes részvétük által, vagy bármely más módra kegyeletük — illetve részvétüknek kifejezést adni szíveskedtek, mélyen érzett hálánkat.

Csáktornya, 1896. június 26-án

543

a gyászoló család.

C S A R N O K.

A kiállítási faluról.

Irtja: Dr. Kovács Gyula.
(Folytatás.)

Abból a vidékből, a hol a jó esengő ásókat, a tartós kávépörkölőket, a háromlábú vashográcsokat kalapácsoják, került a faluba a három ablakos metzei-széki ház. A mintákat a felvidék regalebertőinek tipikus alakjait ki ne ismerné? — Szorgalmas, kis igényű nép ez, melyet sok nyomorral ismertetett meg a kis vasipar pangása. El se hinnék, ha bevezetéssel el nem árulom, hogy német házba léptünk. A ház asszonya — tisztos matrona — arany pártla a fején, fénys a felső kabátja, selyem a köténye és brokát a szoknyája. Egész öröme a két felnőtt gyermekében van. A legényfiú Bocskauszár-ölkényben van, természetes daliás alak. Lefényképezte magát. Az anyja most bírálja nagy kedvteliséggel a kezében levő fénykép és az eredeti összevetésével a felvétel sikerét!

Csak a torontáli jómódu svábtól telik ki olyan kényelmes ház, a minőt a jécsai mutat. Ismerni kell az »Ausbaltener« intezményt, hogy megértjük, miért lakik a két öreg külön a fiataloktól. A penziós öregek a kis ház. Okulárés néni ke fonogat az órszabatoros szoba ablakánál; karosszékében ül a pohos öreg ur; kutyája — együtt vénült vele — a lábánál nyugszik. — Igazi esendélet! A nagy házban a két fiatal ingerkedik. A sváb legények a bucsu alkalmára szavazattöbbséggel »Vortänzer« szoktak választani. Ennek aztán jogában áll választottjának felpántlikázott rozsmaringallyal ajándékozni. A Hannes (Johannes) ép ezzel bánja most a Rezil, hogy a szomszédék Káthi (Katharina)-jának fogja átvinni a kütüntető csokrot, ha tüstént esztaltanosan meg nem erősíti a változhatlan ragaszkodást.

A 17. házszám kapujához értünk. Az egyetlen emeletes ház ez a faluban. A házközösségben élő handlovai németek, az ország legérdekesebb németajku népe, lakják. Ellentét a jécsai svábnak gazdagság és jólét tekintetében. Takarni, kertészkedni jár az alföldre, csak a telet tölti otthon. Hyenkor vannak aztán a családi tanácskozmányok, osztokodások, lakodalmak. Egyéb-ként a család fő oszlja ki a közönséghez tartozóknak a szerepet és a legöregebb parancsának mindannyian szívesen engedelmesskednek.

A 18-ik számú telek a krassó-szőrény-megyei háznak jutott. A narancssárga és sötétkeék festések a homlokzaton, a bükkfából való építkezés, a magas aláépített tornác, a kontyos tető, a nagy tágas pitvar, ebben a zsendiczefőző üst, mind-mind érde-

kes részletek. Fiatal házaspár lakja. Alig hogy összekeltek. — Csitt — éppen otthon is vannak! — a menyecske varrópamutot gombolyít a motóláról, azaz csak gombolyítaná, ha az előtte egy apró padkán ülő sötét szemű uracsájának pillantásai meg nem zavarnák. Boldogan élvezik csendes otthonukat, senki sem zavarja a naiv jelenetet! Azaz hogy mégis — nem egyedül vannak! Észrevétel tanuja van az egész ömlengésnek: a kemence tetején gubbaszkodó czicza, a harmadik a társaságban. Dr. Lendl tanár műve.

A szemközti téren álló kupos tetejű kerszfűt Csikvármegye állítva, amint a felirat mondja, »a kiállítás alkalmára, Krisztus urunk kiszívődése emlékére«. A kereszttől jobbra van a székely ház, azzal szemben a ruthén, az ékes szerb ház, aztán a bolgár, vend, tót és a szokác.

A székely házat festői kerítésével, galambbugos kapujával Péter János uram építette. Ott számol papiranyagmása most is a hátsó szobában, mint jó ácsmesterhez illik, hogy megmondhassa az előtte türelmetlenül ujjal ujjal menyeckének, miből kerülne ki egy takaros nyári konyhának a költsége. — A ház körülült tornáczon, éppen az első szoba ablakánál, sudártermetű legény áll és ugyancsak csipkedi az ablakon kihajló leányzó arcját. — Ezen a jeleneten ütközött meg a falunk egyik látogatója, mondván, hogy teljesen ellentétben áll a tornácajtó fölött olvasható főlírás értelmével. »Bekesség a bemenőknek« — mondja az irás; — és a bent levő leánynak nincs békesége; — »egészség a kimenőknek« — folytatja tovább az irás; — pedig dehogyan! beteg annak a búcsúszó, szerelmes legénynek a szíve!

Amint népviseletben pompának, festőinek lehet nevezni, össze van az hordva a nemzetiségi utcza házaiban. A szerb ház asszonyának drága, arannyal himzett főkötője, papucs, kötője, a bolgár férfi fehérposztó ruhája, a sokác menyecskek pávatollas, ezüstgyöngyös fejdíszei, a tót ház legényének virágos kalapja: külön-külön követelik ki a tetszést.

Kövessenek, kérem, egy pillanatra a szerb ház pitvarába és nézzék meg miként koczingat a falu rossza, a csunya férjek réme és minden csinos asszony kedvence, a daliás Péro, a ház asszonyával és annak sógornojjével. Nem is lagzi, a melyen nem a Péro a vőfély; nem is kóló (körtáncz), a melyben nem ő dirigálja a jókedvet. Selyemmel gazdagon kivart mellényét, a a fehérposztó nadrágjára kihimzett cifra virágokat — tudom — nem egy festő fogja lemásolni.

(Vége következik.)

VASUTI

MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14 ind. 1.17 (gy. v.); 5.31—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); 6.9.56 (v. v.) Prágerhof felől: é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.32 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); Z-Egerszeg felől: é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. Váraszel felől: é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—11.17 órakor.

Felölös szerkesztő:

Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Kiadó és lapulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke tiču se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo :

Knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 ft.

Na pol leta . . . . 2 ft.

Na četvert leta . . . 1 ft.

Pojedini broji koštajé 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računajú.

Službeni glasnik: »Čakovečke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Iz delegacijah.

Pred par dnevi je proračunski odbor austrijske delegacije držal svoju prvu sjednicu, kojoj je predsjedal odborski predsjednik grof Vetter. Odbor je uzel vu razpravu proračun ministarstva za vanjske poslove, o kom ja izveštíl delegat Dumba.

Debatu je odprl minister vanjski poslov grof Goluchovski exposéom o vanjskom položaju, velec od prilike vu bitnosti ovo:

Od kako su se delegacije posljednji put sastale osobito, su dva pitanja svratila na sebe pozornost evropske diplomacije: nemiri na balkanskom poluotoku, nastali usljed ustanka vu Macedoniji i vrlo pogibeljni dogodjaji vu Maloj Aziji.

Samo složnom sudjelovanju i jedinstvenom postupku svih velevlasti, ter njihovoj težnji da uzdrže mir, ina da se zahvali, kaj nije pod peletom timjajuća iskra zapodjela ognja. Tomu je doprinesla i c. i kr. vlada, vu koliko je to bilo vu njezinih silah

Komaj kaj su bile zaključene prošlogodišnje delegacije, kad su se vu Macedoniji pokazali pogibeljni pojavi, koji su izazvali bojazan, da će se na balkanskom poluotoku s nova sbiti dogodjaji, kojima nigdo nebi mogel proračunati domašaja a svakoga su bili kadri jako zabrinuti.

S prva samo mjestimični nemiri doskora su se razširili vu susjednoj Bugarskoj, gde

su nemirni življi hoteli, da spreme kombinovanu akciju, ter su vu tu svrhu ustrojili dalekosežnu organizaciju, od koje je imel planuti čeli Balkan.

Stopram na našu inicijativu uzledivša kategorička izjava svih signalarnih vlastih berlinskoga ugovora, da bi proti miru ustale i da su tvrdo odlučile, da netri nikakovih zapleta, učinila je kraj rovarenju. Vu Sofiji su poznali pogibelji a vu Carigradu su se s nova osokolili, da uzpostave autoritet države vu uzemirenih predelih, pa je za nekoliko tjednah uzpostavljeno normalne stanje.

Isto tako prokušala se je sa stanovišta evropskog mira polučena sloga vlasti vu armenskom pitanju.

Mi smo se s prva vu tom pitanju držali vrlo rezervirano ter nismo hoteli sudjelovati vu akciji, koju su zapodeli, Englezka, Francezka i Rusija, makar da su i bile velike simpatije, kaj smo ih osjećali za sudbinu kršćanskog pučanstva vu Maloj Aziji. Mi nismo sudjelovali vu toj akciji, ar se nismo hoteli engagirati vu pitanju, koje nije izravno tangiralo naših interesa, a moglo nas stajati velikih aldovov. Nismo takaj niti stoga sudjelovali, ar ja nisam poput moga predšastnika vu službi očekiva, povoljna uspjeha od ikakove diplomatske akcije, naslućivajući prezprimjerna nesreću, koja je kosneše znašla armensko pučanstvo, i za koju mi nismo mogli prevzeti odgovornost. »Reforme« to

je najmre ljepa i velika reč, ali nije dovoljno da se ona napiše samo na komadić papira. Treba da se i razpolaze organi za provedbu, — tih manjka žalibože vu Tursko i preko mjere.

A kakove su bile posljedice intervencije trijuh vlastih vu armenskom pitanju?

Reforme dozvoljene, ali su ostale mrtvo slovo na papiru: nu već sama obznana reformah razgrijala je musulmanski fanatizam, a to je napokon urodilo onim krvoločtvom, koje će, kako mi na žalost valja priznati, ostati sramotnim žigom vu historiji 19. stoljeća.

Brizljivost sultanova za podanike nije ništa uzmogle njegove najbolje namjere razpršile su se na neslomivom odporu gnjile i podmitljive turske uprave. Vsaki je dan donesel novih glasov o grozotah, sa svih je stran tekla krv, javljalo se prisilna obraćenja na muhamedanizam, a upravo vu onom času, kad je bila potrebna najveće sloge medju vlastmi, koje su započele akciju za reforme, došlo je medju njima do nesloge zaradi sredstvah, što su se imala uporabiti. Dok su najmre s jedne strane namjeravali da skupnom akcijom prisile portu na provedbu reformah, s druge su strani preporučivali, da se sultanu dade vremena, da uzpostavi svoj autoritet i povrati mir. Opreke su se glede toga bile tak zaostrije, da je došlo do pogibelji jednostranog umišanja, čim bi se dal znak obće konflagra-

Z A B A V A.

Kipi i izobraženost.

Da utene imaju vuha, to čtevec vieruje, em mu se je već sigurno dogodilo, da med četiremi oči vodjeni razgovor se je na njegovu radost dalje pripoviedal, kak da su ga stiene od sobe čule.

Ali stiene imaju i usta te govore vrlo jasno i razgovetno. Ja nje barem razmem. Ako u koju sobu stupim te si u sobi stiene pogledam, tak mi one odmah poveju, jeli su stanovnici pobožni, čudoredni, uredni ili pak suprotnivo. Stiene mi povedaju takaj, jeli se gospodar trsi ljubav prama domovini u svojoj dieci buditi ili mozbit nezna neprecijenjenu vrednost uredjenog državnog života baš tak cieniti, kak stepihlep vrabec, kojemu je u tudjoj gnjezdi najliepše. Stiene mi nadalje povedaju, jeli ima smisel za svu onu liepotu, koju je svemogući izlejal preko zemlje preko prehadja mimo čudnovato cvietućih sienokošah, mimo silnih valov na vodi i mimo orijaskih ledenih pečinah. Stiene mi takaj povedaju, jeli on narav i navade životinjah punom ljubezne zadovoljnosti promatra te ugodno uživa njihovi raznovrstne spodobé, veseli se nad njihovimi umietnostmi

i njihovimi igrani ili bezbožnom rukom ruši i kvari bez potrebe, gde se mnogovrstnim naravskim životom sastaje.

Na ovaj način mi stiene pripoviedaju mnoge tajne te me uče izobraženost onih poznati, koji med njimi stanuju i živu. To sve ja najme vidim iz kipov na stieni.

U kojoj sobi neima nikakovih kipov, tam mi postaje neugodno i od onud bi najradje odmah zbogom otišel, jer ljudi, koji neimaju smisel za liepotu, za umietnost, stoje na najnižjem stupnju čoviečanstva.

Prvi korak k duševnoj časti veselje nad liepimi kipi i čim su *podpunija dieca potrebna za nas razveseliti moći, tim smo mi podpuniji.*

Užitak liepih kipov je skroz duševni. Niti je čoviek pri promatranju liepog kipa sit a niti nebude debel, pak makar isti kip i gostovanje predstavlja. Ali duh bude uzbudjan promišljavajući i smisljen. On pripodablja narav i umietnost, on čiti pri suglasju nenadanu ugodnost, on si utisne predstavljajuće dogodjaje iz poviesti nezaboravno, on zaboravi, dok kip promatra svoje žalosti i tegobe, on još na zadnjjoj vuri gleda kip Ruzpetoga, koj mu za neumrlost i zvešćenje jamči.

Zato mi je odmah ugodno pri srden, ako u kuću svog sugradjana stupim te vidim stiene kipovi nakinčene. Pak ako nisu baš iz pimzna prvih umietnikah izšli, ali posiednik istih kaže čut i želju za najplemenitijem veseljem.

Em nije moći zahtievati, da bude svaki poznavalac umietnih te da bi znal izbilja liepo oh samo leskajućeg se razlučiti. Žalibože znadu za se računajuće kramarske duše zli ukus množine i hlepenje za leskajućimi i u svih farbah igrajućimi kipi izrabili, te terže i na miestih pobožnosti, svoje krame ono najzadnje smetle kipov, bez da je u tom lko preći, a posto mnogi ljudi na krićeće farbe kak peće na med nahrupé, tak se žalibože dogadja, da za svoje dobre novce iz prošenjah nebrojenu množinu erlenih, zutih, zelenih i modrih packarijah sve u okvirnih od štaniola domov donesu.

Za istinu, kad bi se promišlilo, kak promatranje izbilja liepih kipov plemenito diehuje, morala bi se cirkva i država za to zauzeti, da ovakovem kvariteljem ukusa na na put stane, a onim umietničkim zavodom, koji su si tu hvalevriednu zadaću zadali, da puku za malo novac izbilja liepi kind za sobe priskrbe, da im ja ruku bude.

Obučavanje u skolah, je danas cielo na

eije izloženo pitanje vu celosti stavilo na dnevni red.

Uvidjajući ovu pogibelj, nije se više e. i kr. kabinet mogel otimati dužnosti, da posredujv. — i njegovoj inicijativi kao i miroljubivosti ostalih vlastih ima se prisipati, da je ovo pitanja doskora izgubilo akutni značaj.

Vu kabinetu prihvatili su načelo otvorene izjave ter ovim načinom postignutog sporazamka, pa je time polučeno sjegurno jamstvo za uzdržavanje mira.

Položaj Armenaca bil je doduše vu veliko žalosten i sažaljenja dostojan, ali vu posestojećim prilikama nije drugo preostalo, nego da se od dvejuh zlah izabere menjše. Od toga časa nastojale su vlasti samo okolo toga, da ostanu na terrainu, što su ga zauzele, ter da se među se kontroliraju, kako se ni jedna nebi izneverila principu jednodušnosti i solidarnog postupanja.

Vu koliko smo time poslužili interesima mira, zjavivši ujedno čvrstu odluku, da ćemo na balkakskom poluotoku djelovati vu smislu čuvanja status quo, vu toliko s druge strane imamo pravo, od Turske tražiti hvalu i priznanje jer bi ona jamačno vu prvom redu morala, da se do skrajnosti boji konflagracije. Mora se željeti, da bi se to priznanje vu Carigradu time očitovalo, da Turska, koliko samo more, lojalno i iskreno uznaostoji o uvedenu snosljivih odnosjah vu svujim provincijama. Naročito bi morala sprječiti daljnja krvoprolića, ter sprječiti nasilno poturčevanje i preganjanje kršćenik ov, o čem se na žalost vsevđiljno iz raznih krajeva javlja. Ona bi morala očuvati ljude, koji hoće da se povrneju vjeri svojih oteov, ter ih očuvati od mahameduaskog fanatizma. Vu kraćko: Turska mora i azijskih i vu evropskih svojih provincijah vse njere preduzeti, koji bi mogle opravdati pouzdanje Evrope vu njezinu životnu jakost. Inače će se vse više primicati svojoj propasti, od koje je napokon ni najbolji njezini prijatelji — a među ove jamačno spadamo i mi — neće moći očuvati ni spasiti.

Minister pretaži za tim na prikazivanje našeg odnosa prema raznim vlastima, te

se pri tom osvrće na akutno krečansko pitanje. Za danas more se govoriti samo ob onom, kaj se je dogodilo, a ob onom, kaj će se još dogoditi, nemože se izvjestno ništa reći. Neima sumnje, da su krečanski odbori vu ovom pokretu sudjelovali, ter niefili iskrice, koje su našli. Ali s druge strani mora se reći, da se je grčka vlada izvanredno korektno ponela kao što je opet izvan sumnje, da se ovo stanje imade pripisati težkim inkonvenijencijam turske uprave na Kreti. Minister upućuje na to, kak berlinski kontrakt vu 23. članku sadrži načelo, da se "statut organiques" od ljeta 1868. ima ne samo održati, nego popuniti i popraviti. Posljedak toga bila je t. zv. konvencija od Haleppa, kojom se je uredila autonomna uprava na Kreti, što je od 1878. do 1889. posre dobro funkcionirala. Sad bi se dakle imalo o tom poraditi, da se ta konvencija praktično vu život vpelja, kako bi se stvorila osnovka za daljnji mirni razvitek.

Govoreći o našem odnošaju prema vlastima, spominje vu prvom redu najstarijeg saveznika monarhije: njemačko carstvo. Gotovo je suvišno, veli minister, da se vsuki put iziće i naglašava intimnost, medjusobno pouzdanje i iskreno sporazumjevanje, što no vlada između nas i našeg saveznika. Taj odnošaj temelji se na tako čvrstoj osnovi, odgovara vu tolikoj mjeri interesima i potrebama obedveh državah, sačinjava tako je duboko ukorenjen vu širokim narodnim stlojevima obijuh zemalje: da je gotovo postal drugom naravljju, ter, da se taj odnošaj i za daleku budućnost osiguranim pokazuje. Što ja ipak — nastavlja grof Gouichovski — posvećujem nekoliko reči našem odnošaju prema Njemačkoj, činim to stoga, kako bi se epro onima, koji rado čuju travu rasti i vu svojoj hujnoj mašii opažuju znakove, po kojih tobože naš saveznički odnošaj oslabljuje, dapače se kraju primiče, a činim i s toga, kak bih odgovoril onima, koji na temelju svojih simpatija ili nesimpatija napadaju temelje naše politike, nastojeći, da predlože novo grupiranje vlasti. Prvima savjetujem, da se primire. Naš je odnošaj prema

Njemačkoj čvršći, nego ikad. Mi jedni i drugi, osjećamo potrebu, da se glede svih pitanja, koja spadaju vu internacionalno područje, sporazumjevamo, ter da zadovoljimo svim zadatcima, što ih trojni savez ima. Drugima odgovaram, da se neću o tom pravdati, koja je kombinacija bolja ili lošija; da li ona, kojoj faktično pripadamo ili ona, koju su oni smislili, ja samo jedno sigurno znam, da je naime trojni savez, izvrstno prokušan, a mi smo toliko čedni, da se zadovoljujemo s onim, kaj se je pokazalo izvrstnim.

Kako prema Njemačkoj, isto je tako intiman i pouzdan naš odnošaj prema Italiji.

Na našu radost, razvijaju se naši odnošaji prema Rusiji povoljno. Rusija se je povodom zadnje dogadjaj kategoričkim načinom izjavila za status quo i za postojeće ugovore, naglasujući, da je podržavanje jednoga i drugoga cilj njezine politike čim se pokazuje, da absolutno neima razloga, s nepouzdanjem pratiti njezinu politiku. Kako ona nastoji, da se vu praksi drži toga načela, dokazuje njeno držanje vu jednoj od zadnjih faza iztočne krize. Kad je naime revolucionarni pokret vu Carigradu postal očito pogibeljen, pojavilo se pitanje, nebi li Europa imala pomoći sultanu, da se uzpostavi red, ako sam njegov autoritet nebi bil za to dostatan. To bi se moglo bilo samo tak provesti, da bi se akcija, vu kojoj bi sve vlasti sudjelovale, točno ustanovila, pri čem jedna vlast na drugu pazila, a u isto vrème morale bi se suspendirati izvjestne ustanove parizkoga ugovora za izvjestno, kaj moguće krajsje vrème. Ondaj je Rusija izjavila, da je doduše sklona svakoj konservativnoj mjeri vu interesu Turske, ali da namjeravanu akciju smatrala pogibeljnim precedensom, pak da s toga nemože pristati ni na kakvu akciju, koja bi bila menje ili više oprćci s dispozicijami parizkoga ugovora. Mi nijesumo krzimali, da se suglasimo s ovom nazorom, ter smo izjaavu petrogradskoga kabineta sa zapovjlstvom primili kao novo jamstvo za razvitek mirnih odnošaja. Dokle god anda ruska uztraje na tom putu, more se pouzdavati vu našu kezujetnu

zornoj obuki utemeljeno. Dieca imadu sve knjige pune kipov i oni se u školi zornim promatranjem kipa više uče, nego ako pročeju deset stranah. Pri tom se zaboravlja, da puk, koj je škole zvršil, kroz celo svoje življenje, veći diel svog duševnog izobraženja ima zornomu promatranju zahvaliti, da milioni u strašnoj borbi za svakdanjim kruhom, negledaju u knjigu i njihova znanost jedino od toga potiče, ako u kojem izlogu ili gde drugde na javnosti pribitom kipu, gde koj dogodjaj iz poviesti vide.

Kad bi se to ozbiljno na vagu metnulo, oblasti bi se za izobraženje puka u tom pravcu više zauzele te bi sve kipe, koji su na škodu čudorednosti i dobrog ukuka, uništite baš tak, kak uništaju po mesnicah pokvareno i zdravlju škodljivo meso, a pro davca još zvrhu toga kašnignju.

To su stari Athenci holje. Oni su bili o znamenovanju liepih kipov za izobraženje puka na toliko osviedočeni, da su fabričiranje gadnih kipov strogo zabranili, te su umietnikom na srce metnuli, svojemii dieli čim veću liepotu postići. Posledice tomu su bile, da je njihov varaš zvremenom postal niekim načinom celo muzeum, po kojem su građani neprestance med najliepšemi pilji i kipi

hodili te vekivećnim zornim uživanjem iliti gledanjem lepote, svoju duševnu hasen imali.

To dakako nije moguće, da bi oblasti svako selo u galeriju kipov obrnuli, ali one bi ipak mogle na fabriciranje i prodavanje dobrih kipov uplaviti a kramare bolje u očih držati. Takaj bi mogle pojedini a i sborovi, kojim izobraženje puka na srdcu leži; siromašnjim takav liepi kinč za sobe na prikaz dati.

Pri današnjoj savršenosti, kipe postostrucavati, kak daleko je današnja umietnost u tiskanju dotierala, moći je i najliepšega kipa tako rekuć za ikaj dobiti.

Ako si je poštenu mešter ili poljodolavac koj groš prišparal, tak more svojoj ženi liepi farbom tiskami kip pod božično drvece metnuti, nad kojem se bude ciela familija veselila, ako je samo pametan i nekoga za tolnać zapita, koj se u kipe razme i jednoga mu zebirati pomogne. On si more s vremenom nakinčiti, da bu ugodno u njoj stanovati i to bu pametnije, nego novce po krehmah trošiti, gde se samo zli plana kiju i nezadovoljnost sije.

A tko si toliko nemre prišparati, nekoliko sekserah si pak vendar more, pak si nek sobicu izkinči drvorezi, koje je vrlo liepe moći dobiti a glavna stvar je da nisu skupi,

U rami pod staklom je takove kipe liepo videti a tak staklo nekošta imetka. Zaradi rame pak ide otac sa diecom u šumu te si ju iz naravskoga drva, na kojem i koru gore ostavi, još je onda liepše, priredi, ili mati prišije borove purice na tvrdi debeli papir, metne nekoliko pužekov zmes i rama bu familiji više veselja činila, nego kad si zevajući bogatuš za sto forinti gotovu dade domov donesti.

Sada dojde broj kipov. Ako čoviek ima jedan tučet takovih liepih kipov, tak puno o tom zavisi, kak je u sobi ponamiesti, ako hoće da bu liepo gledati. I u tom neimadu smisla za liepotu, kak se imaju kipovi po stieni porazdieliti, da skup spadajući skupa dojdju a drugi opet na drugu stranu, jer u mnogih sobah je videti, gde visi veliko i malo uglasto i okruglo s farbami i tiskano sve poprek i povduž, vkriž kraz po stieni, jedno visoko gore, drago nizko dole, jedno od drugoga sad blizu, sad daleko tak, da sve izgleda kak da bi voda nanosila.

A od raznovrstenosti pak tu neima nit govora; dapače mnogi se još drže za Bog zna kak pobožne, ako ima na jednoj stieni pet Kristušov i pet Majkih božjih, koji su još k tomu tak ponamešćeni, da je jedan drugomu s pleći obrnjen, kak da se netrpe,

i lojalnu podporu, jer za čim mi od godina težimo i kaj želimo? Nikaj drugo, nego konsolidaciju odnošaja na izhodu, što no su stvoreni međunarodnim ugovorima, očuvanje Turske, neodvisnost, ojačanje i slobodno razvijanje pojedinih balkanskih država, prijateljske odnose prema ovim državama, a napokon to, da bude izključen predominantni utjecaj jedne veseliše na kvar drugih. Što se Rusija tim načelima, koja načelima, koja mi od uvjek zastupali smo, nedvoumno priključuje, može nas samo radošću i zadovoljstvom izpuniti. Napustivši svoje intrasigntno stanovište prema Bugarskoj; priznavši izbor bugarskoga kneza, koji smo mi od prvog časa smatrali legalnim, prema zahtjevima berlinskog ugovora; nastojeći, da sve izbjegnava, bio bi se moglo timačiti umješavanjem u nutrašnje poslove kneževine i naglasujući konačno svakom prigodom štovanje kontraktah: Rusije time dokazuje, da pri promicanju interesa mira zeli iskreno i odlučno sudjelovati.

Kaj se nas tiče, mi ćemo se i dalje neuzkolbeivo držati načela, koja su našu politiku do sada vodila. Naši susedi dobro znadu, da ova načela odgovaraju i našim i njihovim najvitalnijim interesima. Kao što ćemo mi odlučno ustati proti svakom nasilju, gde god se pojavilo, tako nećemo ni za sebe nikaj tražiti, što bi moglo biti na kvar njihova državnog obstanda.

Mi smo s našim posjedom posvë zadovoljni i ne težimo ni za kakvim proširenjem toga posjeda. Providnost je očuvala Austro-Magjarsku, da neugrezne u kolonijalnu politiku. No kad bi smo se podali struji, koja ide za razsezanjem posjeda, bilo bi to po nas još pogibelnije, nego prava kolonijalna politika; tko bi takvu politiku kod nas zastupal, dokazal bi, da neštvača naše interese. Ali za to očekujemo od naših sujedra takvo štovanje i prijateljsko susretanje, koje probudjuje međusobno povjerenje i koje mi stariji u porodici naroda imademo pravo da tražimo od mlađjih granah iste porođice.

dočim u istom nebu samo jedan Kristuš i jedna Marija kraljuje.

Ja se za svete kipe vrlo zauzimaljem i rado ih vidim po naših stienah viseli, em oni našu svetu vjeru u naših dušah oživljuju; ali mi i slušamo zapovedi naše svete viere i stim, ako našem ljubeznomu vladaru odredimo počastno miesto na stieni, ako mi po stienah razdielimo po stieni kipe čuvenih muževah naše domovine, ako porazdielimo po stieni kipe dičnih činah naših predjah i ako si isto tak ponamiestimo mladje dogđjaje naše domovine, za da je opetovano moremo zorno uživati. Isto tak uživanje iz neizrecive prirode u naših sobah, kad n. pr. vani snieg pada a mi uživamo pogledom na kip ugodno protulietno vrieme, uzdiže našu dušu te ju oplemenjiva.

Sve kaj je liepo je božje dieło, a čisto veselje nad tim, je božja služba.

Ovak nas umietnost podiže iz životinjske nizine k duševnomu životu i k Bogu. Obćenje s umietnostjum i uživanje njezinih dielah, oplemenjuje i izobražuje nas i zato vrlim i za stalno tvrdim, da stiene imaju usta i da jasno govore.

Nepopravljiv.

»Miška, Miška, ti i opet ideš iz krême?«
»Dakako draga žena — em pak nemerem uvijek nutri ostati!«

Em. Kollay.

KAJ JE NOVOGA ?

Dvorske vesti.

Njezino Veličanstvo kraljica Jazabeta stigla je 16. juniuša nakon devetvurnog hoda iz Lainza preko Mödlinga u Baden. Kraljicu su pratili na putu njezin učitelj grčkog jezika i jedan sobar. Na večer povrnula se je kraljica vlakom u Lainz. — Nadvojvodkinja Štefanija stigla je iz Laxenburga u Baden, gde će ostati mjesec dana na kupanju.

Vojvoda Vilim Württemberg.

Vojvoda Vilim Württemberg, koji je iza generala Filipoviča bil jedno vrême komandantom u Bosni i Hercegovini, već dulje vremena beteguje. Iz Wiesbadena, gde vojvoda sada boravi, javljaju, da je u pravo zaradi betega moral odgoditi povraćak u Beč.

Agliardi novi kardinal.

Nj. Veličanstvo podedilo je 27. juniuša u bečkoj dvorskoj župnoj cirkvi nunciju Agliardiju, koji je 22. juniuša bil imenovan kardinalom, kardinalski baref. Sljedeće nedelje primal je novi kardinal gratulacije u nunciaturi. Do svog opoziva, odnosno dok mu stigne nasljednik, fungirati će Agliardi kakti pronuncij.

Nesreća na uzpinjači u Budimpešti.

Telegram ob ovoj nesreći popunjujemo po budimpeštanskih novinah. Na budimskoj parnoj uzpinjači već se je gustokrat sgodilo raznih menjših nesgodah, koje vse dokazuju, da u organizaciji i upravi kao i u strojevih ima nedostataka. Niti ravnateljstvo niti nadzorna oblast nisu vršile svojih dužnostih kak valja. Vse to urodilo je pred par dnevi ob 11 vuri velikom nesrećom, kod koje 10 osoba više ili menje ozledjeno (ranjeno). Kad su se nekoji članovi novinarskog kongresa, koji su bili na soireji kod ministra-predsjednika Bánffyja, vraćali uzpinjačom dimo, sbila se je nesreća, od koje upravo stranjski gosti posradaši. Mašinista bil je prije zaključka voznje ostavil svoje mjesto, ter ga povjerih grijaču, — a taj nije razmel baratati zaustavljačom, nije znal zastaviti obedva vagona, kad su dolazili na gornji i dolnji cilj, usljed česa su se obedva vagona težko ošetila i vse osobe, koje su se vozile, dopale ozledah.

Ustanovljeno je službeno, da sa se u doljem vagonu nahadjali novinari: dr. Ivan Horovitz iz Beča dopisnik »Daily Chronicle«, Paolo Vallera iz Milana, Amandus Schibsted iz Kristianije, Julio Clerici iz Napulja, Gustav Chiesi iz Rima, U. Hammer iz Kristianije, M. Vivien iz Pariza i Ives de Constantin iz Pariza, — a u vurnem vagonu sam dvorski tajnik Karlo Prileszky. Vse ove osobe ranjene su, a najteže Prileszky, komu su obedva gljeznja prelomljena. Ranjenikom pružena namah na mjestu prva doktorska pomoć, a stigli su na lice mesta minister-prezeš i drugi odličnici.

Mašinista Nagy, inšpektor pruge Szavoszt i grijač Tapai napšeni su, ter će pred sudom odgovarjati za svoj čin. Iztraga kod redarstva konstatovala je, da je obzirom na soireju kod ministra-prezeša direktor Dionis Török-sághy odredil, da se pol vure duže vozi. Mašinista Nagy udovoljil je tom nalogu, ter ob 11 vuri ostavil strojarnicu. Grijaču Tapaiu rekel je, neka ognja vgasi i voznju obustavi. Na to je došel inšpektor pruge Szavost i rekel je grijaču, neka još jeden vlak spusti

dolje, pošto su stranjski gosti došli u vagon i već karte vzele. Tapai je prigovoril, da nerazme upravljati mašinom, a pokehdoh ga je inšpektor energično pozval, da zadovolji nalogu, on ga je izvršil, na žalost s katastrofom. Nije znal vlaka zaustaviti, čim je prezrokuval sraz na obedvih rampah.

Produkcija vina ljeta 1895.

Klosterneuburška »Weinlaube« računa ovak produkciju vina ljeta 1895.: Francezka 26,687,575 hektolitrov, Italija 21,343,400 hktl., Španija 17,250,000 hktl., Austro-Magjarska 6,510,000 hktl., Algir 3,797,693 hktl., Njemačka 3,645,000 hktl., Rumunjka 3,620,000 hktl., Turska 2,400,000 hktl., Portugal 1,995,000 hktl., Grčka 1,600,000 hktl., Chile 1,500,000 hktl., Argentina 1,350,000 hktl., Švicarska 1,230,000 hktl., Bugarska 1,200,000 hktl., Srbija 800,000 hktl., Rusija 720,000 hktl., Brazilija 350,000 hktl., Azurski kanarinski otoci 210,000 hktl., Tunis 179,000 hktl., Australija 150,000 hktl., Kap-zemlje 110,000 Meksiko 90,000 hktl., Perzija 27,000 hktl., Vseukuna produkcija iznosi 96 milijuna hektolitra.

Kolera u Egiptu.

Iz Kaira javljaju »Polit. Corr.«, da je ondi u razdoblju od 31. majusa do 6. juniuša od kolere zbetažalo 199. vumrlo 180 osoba. U Alaksandriji zbetažalo je od 1. do 6. juniuša 41 osoba, vumrlo 35. Od početka epimedije zbetažalo je u Aleksandriji 750, vumrlo 611 osoba. U celom ostalom Egiptu zbetažalo je u istom razdoblju 533, vumrlo 458 osoba. Izključiv Aleksandriju, zbetažalo je u celom Egiptu od prvoga pojava kolere do vezda 2666 osoba, a vumrlo 2235.

Zahvalnica.

Niže podpisani se zahvaljujem štovanim purgarim Čakovca, da su mi u mojem betegu pomogli s malim darom, kojega nikad nebudem pozabil, dok budem živ. Još jedanput se zahvaljujem za dobročinstvo čakovcih purgarov, a osobito gosponu Fürst Károlyu nemškomu šoštaru, koj je za me pomoć pobiral.

Su štovanjem

Marincics Iván.

Kratke novosti.

— Njegovo Veličanstvo podelilo je prvom kabinetnom tajniku, odjelnomu predstojniku Štefanu Pápayu red željezne krune I. razreda.

— Pučki popis u Njemačkoj (Prajzkoj), obavljen je 2. decembra 1895. ustanovil je pučanstvo od 52,246,589 osoba, t. j. na prema 1890. za 2,818,119 osoba više ili 5.7%.

— U Budimpešti, 13. juniuša, Ovdeshnji krugovi vrlo su zadovoljni, kaj je expose grofa Goluhovskoga vsigde dobro primljen, a naročito u Rusiji. Očekuje se, da će predstojeći pohod ruskog cara i ruske carice u Beču k tome doprinesti, da će se postojeći prijateljski odnošoj još bolje učvrstiti, tim više, ar se zna, da ruski minister izvanjskih poslov knez Lobanov vnogo drži do dobrih odnošaja prema austro-magjarskoj monarhiji.

— Papinski nuncij u Beču, Msgr. Antonio Agliardi imenovan je kardinaom! na njegovo će mjesto doiti nuncij iz Monakova, Msgr. Audrea Ajuti, a ovoga će u Monakovu znameniti Msgr. Francesco Tar-nassi, prijašnji uditor bečki, sadašnje podtajnik kongregacije za izvanredne duhovne poslove.

— Potres vu Japanu. Iz Jokohame telegrafirali su 17. juniuša: Severna pokrajina oštećena je silnim potresom i ogromnom plimom. Varaš Kamaishi zevsema je zrušen. 1000 ljudih je zaglavilo Za 20 vur bilo je 115 potresov.

List iz Beliše (Slavonija).

Blagorodni gosp. Urednik!

Pošto sam Medjimurec, te ljubim i štujem si milu domovinu Magjarsku, premda ve prebivam vu njoj već mnogo godina. Takodjer sam i predplatinik vašeg cénjenog lista »Medjimurja«. Višeputa sam bezposlen, te od dugoga vrémena sastavljam po koju pèsmu ili pripovedku, ste mene veoma zanimaju.

Pošto se sa mojim djeli nitko nezabavlja i nečita, sjetio sam se, nebi li dobro došao koji komad vu cénjeni list »Medjimurje«?, kao eto i sada šaljem pod naslovom »Lépo Medjimurje«. — Umoljavam vas, izvolite mi priobčiti, mogu li višeputa poslati koji komad? Mogu li: ja ću se truditi, da moji dragi zemljaci višeputa koji redak od mene čitaju vu našim cénjenim listu »Medjimurju«.

Prosim vaš cénjeni odgovor! S odličnim slovanjem

Pergner Jožef.

Odgovor urednika.

Svidgar se radujemo, kada naši domorodci iz daleke zemlje glas daju od sebe, a još vekša je naša radost, kada čitamo, da se iz mile naše domovine i od rodno mesto, pak od svojih zemljacah gdo iz tudjih krajah spomene, koj nemre biti tak srećen, da bi mogel doma, vu svojem rodnom mestu živeti. Vašu pèsmu s tom željom i prošnjom priobčimo, da bi naš list i drugda, i to čim čim višeputa pohodili vašimi osobito s domorodnimi člankami.

Pozdravljajuć vas iz vašeg rodno mesto, jesmo,

s domoljubljinu pozdravom
Urednik.

Lépo Medjimurje.

Medjimurje zemlja plemenita. Velebito lépa uzorita. Nakincena zelenimi gorami. Obavljena s dvéma nam vodama. S lépom Dravom, još nam lépšom Murom. Na priliko zemeljskoga raja.

Prijane ja ću ti od kraja, Gde se počeme meni moja mila domovina. Da ti moći i da ti je doći, Na velebit vinograd, Robadje, Ti bi seko i nebi slago. Da je tamo put neba nam našeg.

Od tam vidiš vu daleku Horvatsku. Te takodjer veliku Magjarsku. Niz Robadje stari grad v dolini. Što ga jednom nazivah meni domovinom. To je lépa Strigova. Oko nje nam rodi mnogo rujna vina. S kim se krepe olei i majice. A za njimi sinovi i čerkeice.

Ja sam prošo dugo i široko. Nisam našel njemu nigde para. Réke nam taku z jedne i z druge strani. A ti nam titraš medju nami. Neka teću, teću, ostavit nas tikad neću, Ozdol istom zagrlile sebe. Te zajedno u Legrad se sele.

Tamo, tamo kraj je Medjimurja, Legrad stari grad nam plemeniti. Još po tebi béli su gradovi, Ko na vodi sivi labudovi.

Gde su moje lépe gore i zelene livade. Ondje moja stara majka, Ondje bratac i sestrica. Ondje moja mila draga, Ondje moja sreća sva. Al da mi je biti v domovini, medju Magjarima. Al da mi je biti v domovini, medju poznatima.

S Bogom gore, s Bogom polje. I livade zelene. Pak takodjer rodno mesto, Gde sam provel mladost si. Al da mi je biti v domovini medju Magjarima. Al da mi je biti v domovini, medju poznatima.

Sastavil: **Pergner Jožef**
v Beliše, Slavoniji.

Gabona árak. — Ciena žitka.

I m.-máza.	I m.-cent.	frtől	frtig
Buza	Pšenica	6.25	— 6.50
Zab	Zob	5.00	—
Rozs	Hrż	4.50	—
Kukoricza ó	Kuruza stara		
» » uj	» nova	4.50	—
Árpa	Ječmen	4.50	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.00	—
Sárga » »	» žuti	6.70	—
Vegyes » »	» zmėsán	6.50	—
Lenmag	Len	8.00	—
Bükköny	Grahorka	7.00	—

Nyilttér.*

E rovat alatt közöltékert sem alaki, sem tartalm tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczká zott, mintázott, damaszt sat. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban sat a megrendelt áru postahér és vámmentesen a házhöz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájczba címzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó, magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6

Kiadandó.

Csáktornyán főteza a özv.

Szy Sándorné házában

2 borpincze

kiadandó. Bővebbet ugyanott.

542 1-1

1357.

közíg. 896.

Pályázati hirdetemény.

Csáktornya városánál üresedésben levő egy

rendőri állásra

pályázat hirdettetik.

A rendőr javadalmazása: havi utólagos részletekben fizetendő évi **200 frt fizetés 60 lakkér és ruha általány.**

Felhivatnak mindazok kik ezen állást elnyerni óhajtljak, hogy szabályszerűen — orvosi bizonyítványival is — felszerelt kérvényüket a városi előljároságnál **junius hó 30-ig nyujtsák be.**

Csáktornyán 1896. évi junius hó 19.

540 2—2

Az előljároság.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közsvennyél, csuznál, tagzsaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr. és 1 frt.** üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbektü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül nem valódit utatsítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).

SZIVATTYUK

mindenne, lázi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.

ÚJ DONSA G!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, WIEN.

I. W. Allfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű tizedes százas és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embómerlegek, mérlegek házi használatra, barómerlegek, Commandit-látszásig, szivattyú és merleg-gyártása.

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pollák Bernát

óras és ékszerész Csáktornyan.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájci zsebóra-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

Füli Ingóórák raktárán.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röp iratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben a legjutányosabb árak mellett.